

**ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2016**

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)

ΚΕΙΜΕΝΑ

Vim hostium cavēre debētis; hostes enim de collibus advolāre solent et caedem militum perpetrāre possunt.

.....
Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.

.....
[...] (adulescens)... et fortior hoste, hastā eum transfixit et armis spoliāvit. Statim hostes fugā salūtem petivērunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adulescentem, cuius operā hostes fugāti erant, morte multāvit.

.....
Tandem puella, longā morā standi fessa, rogāvit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: «ego libenter tibi meā sede cedo». Hoc dictum paulo post res ipsa confirmāvit. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amāvit.

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

Vim: την αφαιρετική του ενικού αριθμού

collibus: τη γενική του πληθυντικού αριθμού

Cassius: την κλητική του ενικού αριθμού

exercitu: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

somno: την ονομαστική του ενικού αριθμού

ei: την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος

species: τη δοτική του ενικού αριθμού

ego: τη γενική του πληθυντικού αριθμού στο β' πρόσωπο

meā: τη δοτική του πληθυντικού αριθμού στο αρσενικό γένος του γ' προσώπου

sede : τη γενική του πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 10

**ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2016**

B1β. fortior, longā: να γράψετε τους άλλους βαθμούς των επιθέτων στο ίδιο γένος, πτώση και αριθμό (μονάδες 2).

multum: να γράψετε το επίθετο στην ονομαστική πτώση πληθυντικού αριθμού του θηλυκού γένους και στους τρεις βαθμούς (μονάδες 3).

Μονάδες 5

B2α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο, όπου είναι αναγκαίο):

solent: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρακειμένου

possunt: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού

dederat: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή

transfixit: το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή

petivērunt: τη δοτική του γερουνδίου

standi: το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

cederet: το σουπίνο στην αιτιατική πτώση

mortua est: την ονομαστική ενικού της μετοχής του μέλλοντα στο θηλυκό γένος

vixit: τη γενική ενικού της μετοχής του ενεστώτα στο ουδέτερο γένος

amāvit: την αιτιατική ενικού του γερουνδιακού στο αρσενικό γένος.

Μονάδες 10

B2β. cavēre, fuerat, confūgit, rogāvit, dixit: να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα των παραπάνω ρημάτων στην ίδια φωνή.

Μονάδες 5

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

militum, perpetrāre, somno, hastā, morte, meā, paulo.

Μονάδες 7

Γ1β. Athēnas, in castra: να μετατρέψετε τους προσδιορισμούς του τόπου, ώστε να εκφράζεται για τον καθένα και η στάση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

Μονάδες 4

Γ1γ. (adulescens)... fortior hoste: να γράψετε τον δεύτερο όρο σύγκρισης με τον άλλο τρόπο.

Μονάδες 2

**ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2016**

Γ1δ. cuius operā: να αναδιατυπώσετε τη φράση, ώστε να εκφράζεται το μέσο με άλλο τρόπο.

Μονάδες 2

Γ2α. Vim hostium cavēre debētis: να αντικαταστήσετε τη σύνταξη της πρότασης (debeo + απαρέμφατο) με τον αντίστοιχο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας και να δηλώσετε το ποιητικό αίτιο.

Μονάδες 2

Γ2β. Αφού καταγράψετε τις δευτερεύουσες επιρρηματικές χρονικές προτάσεις που υπάρχουν στα κείμενα (μονάδες 3), να αιτιολογήσετε για την καθεμιά από αυτές τον τρόπο εισαγωγής (μονάδες 3) και εκφοράς της (μονάδες 3).

Μονάδες 9

Γ2γ. «ego libenter tibi meā sede cedo»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 2

Γ2δ. Animum sollicitum somno dederat: να μετατρέψετε την πρόταση, ώστε να εκφράζεται απαγόρευση σε β' ενικό πρόσωπο με όλους τους δυνατούς τρόπους.

Μονάδες 2

**ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2016**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Πρέπει να φυλάγεστε από τη δύναμη των εχθρών γιατί οι εχθροί συνηθίζουν να εξορμούν από τους λόφους και μπορούν να κατασφάξουν τους στρατιώτες μας».

.....
Μετά τη ναυμαχία στο Άκτιο, ο Κάσσιος από την Πάρμα, ο οποίος είχε υπηρετήσει στο στρατό του Μάρκου Αντώνιου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί μόλις είχε παραδώσει την ταραγμένη ψυχή στον ύπνο, όταν ξαφνικά εμφανίστηκε σ' αυτόν φρικτή μορφή.

.....
(ο νεαρός)... και γενναιότερος από τον εχθρό τον διαπέρασε με το δόρυ και τον απογύμνωσε από τα όπλα. Αμέσως οι εχθροί ζήτησαν τη σωτηρία στη φυγή. Αλλά ο ύπατος, όταν επέστρεψε στο στρατόπεδο, τιμώρησε με θάνατο το νεαρό, με τις ενέργειες του οποίου οι εχθροί είχαν τραπεί σε φυγή.

.....
Στο τέλος η κοπέλα, κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία, ζήτησε από τη θεία της να της παραχωρήσει για λίγο τη «θέση της». Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «εγώ ευχαρίστως σου παραχωρώ τη θέση μου». Λίγο αργότερα η ίδια η πραγματικότητα (τα ίδια τα πράγματα) επιβεβαίωσε αυτά τα λόγια. Γιατί πέθανε η Καικιλία, την οποία, όσο ζούσε, ο Μέτελλος αγάπησε πολύ.

.....

B1. α. vi
collium
Cassi
exercitibus
somnus
ea
specie
vestri-vestrum
suis
sedum

B1. β. fortis – fortissimus – longiore – longissima – multae – plures – plurimae.

B2. α. soliti sitis
potuissetis
dabunt
transfigeremus
petendo

**ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2016**

stet
cessum
moritura
viventis
amandum

B2. β. cave, es, confuge, roga, dic.

Γ1. α. militum= ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, γενική αντικειμενική στο **caedem**

perpetrare= αντικείμενο στο ρήμα **possunt**, τελικό απαρέμφατο

somno= έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα **dederat**

hasta= αφαιρετική οργανική του οργάνου στο ρήμα **transfixit**

morte= αφαιρετική οργανική της ποινής στο **multavit**

mea= ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, επιθετικός προσδιορισμός στο **sede**

paulo= αφαιρετική του μέτρου της διαφοράς στο **post**.

Γ1. β. Athenis (αφαιρ.=στάση σε τόπο) Athenis (αφαιρ.=απομάκρυνση)

in castra (in+αφαιρ.)=στάση σε τόπο

ex/de/a castra (ex/de/ab+αφαιρ.)=απομάκρυνση.

Γ1. γ. (adulescens)...fortior quam hostis.

Γ1. δ. per quem.

Γ2. α. Vis hostium cavenda est vobis.

vobis= δοτική προσωπική του ποιητικού αιτίου ή του ενεργούντος προσώπου.

Γ2. β. cum repente apparuit ei species horrenda: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που εισάγεται με τον αντίστροφο σύνδεσμο cum, ο οποίος χρησιμοποιείται για να δηλωθεί το αιφνίδιο γεγονός. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το επίρρημα **vix** και οριστική υπερσυντελικού, ενώ στη δευτερεύουσα υπάρχει το επίρρημα repente και οριστική παρακειμένου. Εκφέρεται με οριστική, γιατί μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη.

cum in castra revertisset: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που εισάγεται με τον ιστορικό – διηγηματικό σύνδεσμο **cum**, ο οποίος υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, μια σχέση αιτίου – αιτιατού. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμένου στοιχείου χρόνου

**ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2016**

υπερσυντελίκου, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (**multavit**) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

dum vixit: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο **dum**, για να δηλώσει το σύγχρονο. Εκφέρεται με οριστική, γιατί μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη χρόνου παρακειμένου για να δηλώσει παράλληλη διάρκεια σε σχέση με το ρήμα της εξάρτησης.

Γ2. γ. Mea sedes tibi libenter a me ceditur.

Γ2. δ. Ne animum sollicitum somno dederis!
Noli animum sollicitum somno dare!

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΤΩΝ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΚΑΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr

ΛΙΑΒΑΡΗ Α. – ΧΑΝΙΩΤΗ Ν. – ΧΑΤΖΗΤΣΟΜΠΑΝΗ Μ.